

Utbildningsplan

LEKA Barnens Förskola AB

Läsåret 2020/2021

Innehåll

Inledning	4
• Bakgrund	4
• LEKAs vision	4
• Utbildningsidé	4
• Styrdokument.....	7
• Barnsyn.....	7
• Pedagogrollen.....	7
LEKA Barnens Förskola AB.....	8
• Organisationen.....	8
• Läge	9
• Personalens utbildning och kompetens.....	9
• Personaltäthet.....	11
• Inne- och utemiljön.....	11
• Sammansättning och antal barn i grupperna.....	13
• Kost.....	14
LEKA och läsåret 2020/2021	16
• Årshjul	16
• Normer och Värden	16
Omsorg, Utveckling och Lärande.....	18
SPRÅKklok.....	19
MATTEklok.....	20
KROPPSklok.....	20
BILDklok	21
NATURklok.....	21
MUSIKklok.....	22
MÄNNISKOKlok	23
JAGklok	23
Barns Delaktighet och Inflytande	24
Förskola och Hem	25
Övergång och Samverkan	27

Uppföljning, Utvärdering och Utveckling	27
Förskollärarens Ansvar i Undervisningen	29
Rektor för förskolan har ordet	31
Fokusområden 2020/2021	33
Referenslista.....	34

Inledning

Bakgrund

Denna utbildningsplan är en del och ett resultat av tidigare års systematiska kvalitetsarbete.

LEKAs vision

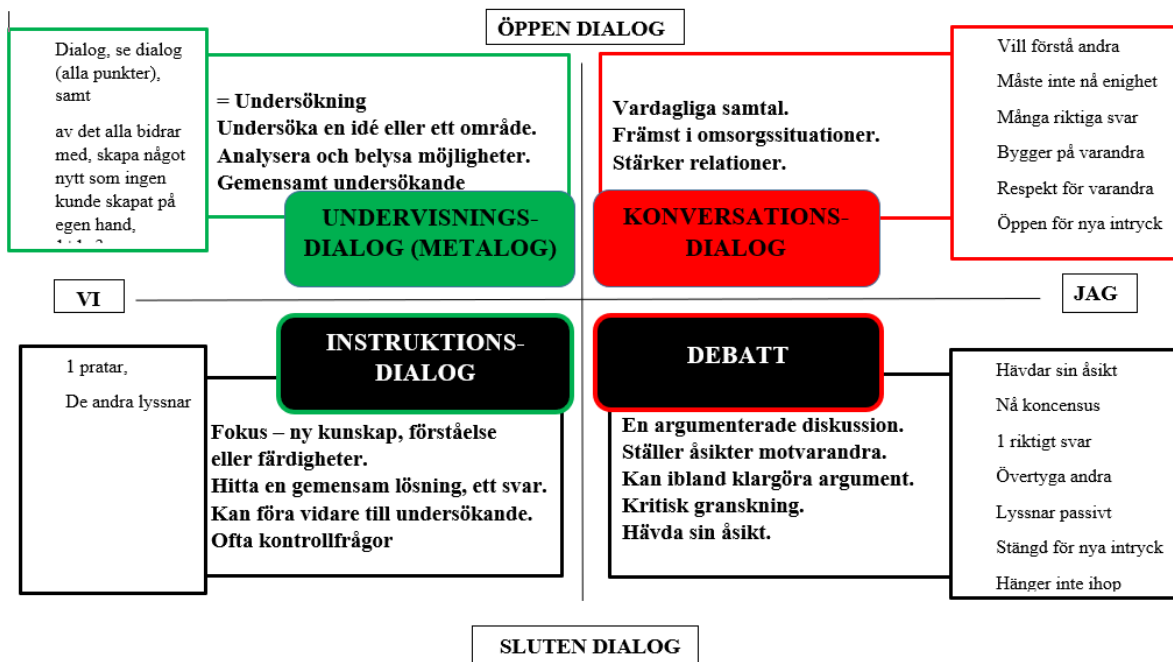
Vi lyfter Era barn mot ett livslångt lärande – genom LEKEn med respekt, trygghet och gemenskap.

Utbildningsidé

LEKAs pedagogiska idé utgår ifrån det kompetenta barnets egna sätt att lära - att vi alla lär och tar in information på olika sätt utifrån våra individuella förutsättningar. Gardner (2006) betonar vikten av att vi tar till oss att människan har olika kognitiva styrkor och ger alla möjlighet att använda sig av sin styrka. Pihlgren (2017b) återkopplar till Gardners (2006) tankar och betonar på vikten av att förskolan erbjuder barnen att utmanas i alla sina olika intelligenser. Hos LEKA ska alla barn få möjlighet att söka, forska och utvecklas i sin egen takt med egna val och målsättningar (Skolverket, 2018). Barnen ska påverka sin egen förskoletid i samarbete med pedagogerna som stöttar och motiverar till barnens nyfikenhet, med ett *scaffoldinginriktat* förhållningssätt. Pihlgren (2017b) menar att ett *scaffoldinginriktat förhållningssätt* stöttar de vuxna barnen utifrån Vygotskijs tankar om den proximala utvecklingszonen. Den zon där barnet kan med hjälp (Säljö, 2011). Det ska vara roligt att lära och pedagogerna är *delaktiga* i barnens lekar för att skapa en trygg och tillgänglig lärmiljö för alla LEKAbarn. Johansson (2011) beskriver en *samspelande atmosfär* där pedagogerna uttrycker en undrande och nyfiken attityd och är genuint intresserade av vad barnen upplever. Alla barn ska uppleva känslan av att vara en tillgång i gruppen och att lyckas (Skolverket, 2018).

Vi värnar om Frøbels lekpedagogik och vill vara i och med barnens lekar (Hammarström-Lewenhagen, 2018). *Närvarande* pedagoger ger barnen fler möjligheter (Johansson, 2011). Fröbel kallade leken för barnens livsform (Eidevald och Engdahl, 2018). Vygotskij menade att barnen i leken ofta blir *huvudet högre* och därmed utmanar sig själva att klara av det de tidigare inte klarat. De befinner sin i sin *proximala utvecklingszon* (Jensen, 2013).

Genom ett lekfullt samspel mellan barn och vuxen stöttar vi barnet vidare i sitt resonemang med metakognitiva frågeställningar och strävar efter att öka tilliten till sin egen förmåga. Dialog i samband med reflektion leder till lärande (Wilhelmson & Döös, 2016). Dialogen påverkar förståelsen (Pihlgren, 2017b; Sandberg och Targama, 2013). Johansson (2011) belyser Bakhtins *dialogism* där grundtanken är att människan är dialogisk och att vi ständigt är i dialog med omvärlden. Pihlgren (2017b) lyfter fram fyra olika delar av dialogen baserade på Burbel; *konversation, debatt, instruktion och undersökning*. Hon menar att alla delar behövs i vår undervisning.

Vi använder oss mycket av vår utemiljö och närheten till skogen och stävar efter att förlägga mycket av vår utbildning utomhus, så länge barnen finner glädje i det.

Mål:

- Barnen ska vara med och skapa innehållet i det dagliga temaarbetet utifrån sina intressen och tillsammans med pedagogerna få samarbeta kring dokumentation och reflektion.

Vi utgår från leken och där barnen är just nu och har varje dag LEKtioner med barnen i vårt temaarbete. För att förtydliga för vårdnadshavarna och stötta pedagogerna i sin medvetenhet har varje dag ett bestämt tema:

❖ Måndag - SpråkLEK

- ❖ Tisdag - TeknikLEK
- ❖ Onsdag - NaturvetenskapsLEK
- ❖ Torsdag - MatematikLEK
- ❖ Fredag - MusikLEK och rörelseLEK

Där väver vi dagligen in alla olika *lärsätt*; SPRÅKklok, MATTEklok, BILDklok, MUSIKklok, KROPPSklok, NATURklok, MÄNNISKOklok & JAGklok, på ett lustfyllt sätt (Skolverket, 2018). Dessa lärsätt är inspirerade av Gardners (2006) tankar om människans olika intelligenser. Vi arbetar mycket med språk och litteratur i olika former och kompletterar utbildningen genom att aktivt arbeta med TAKK, engelska och modersmålsstöd. Vygotskij menar att språk och lärande ligger nära till hands. Språket är länken till samhället och det är genom språket människan ges delaktighet till andra perspektiv (Säljö, 2011). O'Connor och Seymour (1996) beskriver hur olika människor kommunicerar på olika sätt och visar på hur det i förlängningen gör att vi uppfattar varandra olika. Det visar på vikten av att vi i förskolan kommunicerar med olika metoder för att bidra till förståelse. Hos oss bildar utbildning, omsorg och undervisning en helhet (Skolverket, 2018).

Varje barn hos oss ska utifrån sin egen förmåga och nivå ha möjlighet att:

- ❖ utveckla sina emotionella kompetenser och känna trygghet och gemenskap bland barn och vuxna
- ❖ interpersonellt få utveckla sina sociala kompetenser till barn och vuxna
- ❖ intrapersonellt få utveckla sin självbild och bygga upp början till *jag kan och vågar själv*
- ❖ utveckla sin lingvistiska förmåga med språket i olika uttrycksmetoder
- ❖ utveckla sina kroppslig-kinestetiska förmågor både inne och ute.
- ❖ utveckla sin logisk-matematiska förmåga genom hjälp av bl. a sortering, former, siffror mm.
- ❖ vara barn - och LEKA!

Styrdokument

Vi arbetar utifrån Sveriges lagar och författningar och Norrtälje Kommuns regler och riktlinjer. Dessa är bland annat:

- ❖ Regeringsformen (SFS 1974:152)
- ❖ Skollagen (SFS 2010:800)
- ❖ Diskrimineringslagen (SFS 2008:567)
- ❖ Dataskyddsförordningen - GDPR
- ❖ FN:s barnkonvention (SFS 2018:1197)
- ❖ Läroplanen för förskolan, Lpfö -18 (SKOLFS 2018:50)
- ❖ Skolverkets Allmänna råd

Barnsyn

Johansson (2011) menar att barnsyn ytterst handlar om människosyn och respekt. Hos LEKA ska alla barn ska bemötas med respekt i en rolig, trygg och lärorik utbildning. LEKA ser till det kompetenta barnet - *förutsätt framgång!* Green (2016) beskriver att barn gör så gott de kan utifrån de förutsättningar som vi vuxna ger dem. LEKAs förhållningssätt och bemötande ger våra barn verktygen att lyckas. Alla barn ska uppleva sig vara en tillgång och att få lyckas (SFS 2010:800, 8 kap, 9 §; Skolverket, 2017). Barnet ska få uppleva känslan och glädjen i att "jag kan" och "jag får". Vi vuxna anpassar vårt förhållningssätt för att barnen ska få begriplighet och känna tillit till sin egen förmåga. Arnér (2009) betonar hur viktig pedagogernas barnsyn är för att ge utrymme till barnens inflytande i förskolan.

Vi strävar efter en *samspelande atmosfär* mellan barn och pedagoger. En atmosfär med närvarande, lyhörda vuxna, som ser till individens behov och kompetens – alltid med barnets bästa i fokus (Johansson, 2011; Skolverket, 2018). En atmosfär som genomsyras av en barnsyn där vi ser *barn som medmänniskor*. Synsättet förutsätter att den vuxna har en öppenhet gentemot det barnet förmedlar och försöker se världen så som barnet upplever den samt ger dem reellt inflytande över vad som sker i utbildningen.

Pedagogrollen

LEKAs pedagoger deltar aktivt i barnens lekar. Lindqvist (1997) beskriver hur det ofta är pedagogernas engagemang och lekfullhet som fångar barn och skapar mening till den

rekvisita som används. Vi finns där för att stötta, samverka och ge trygghet. Broberg, Hagström och Broberg (2012) belyser vikten av anknytning för att ge utrymme för lärande. Vi ska se till att barnen får grunden för ett livslångt lärande, där omsorg och fostran också har en stor roll (Skolverket, 2018). Med fingertoppskänsla möter vi varje individs emotionella behov. Haugen (2006) beskriver Sterns begrepp att *tona in* barnen som att det uppstår en *intersubjektivitet*, en gemensam förståelse, kring barnets känsloton som pedagoger ”matchar”. Eidevald och Engdahl (2018) beskriver även intoning som kan ske mellan barnen och hur vi vuxna behöver fånga upp och möta deras känslor så att vi ger omsorgen i förskolan plats och uppmärksamhet.

Vi ska vara anpassningsbara för att tillgodose där barnen är "här och nu" och uppmuntra till nyfikenhet och engagemang. LEKA strävar efter att alla pedagoger har ett undervisande förhållningssätt. Källhage och Malm (2018) beskriver hur svaret ligger i pedagogernas förhållningssätt och vikten av att vi har ett syfte och en medvetenhet kring vad vi gör. Eidevald och Engdahl (2018) menar att genom att se barn som *beings* blir här-och-nu-perspektivet extra viktigt, samtidigt problematiserar de och menar att förskolan behöver se barnen som både *beings* och *becomings*. Vi är färdiga att söka tröst hos och glädjen i ett bus. Søbstad (2006) beskriver vikten av att pedagoger visar barnen att de värderar humor. Vi ska *känna, se och höra* med respekt för varje individ och dess integritet (Haugen, 2006; Løkken, 2006; Skolverket, 2018).

Mål:

- LEKAs pedagoger är *i leken* och planerar sina aktiviteter utifrån barngruppen – här och nu.
- LEKAs pedagoger *lyssnar in* och *tonar in* barnet så att barnets integritet inte kränks av vare sig barn eller vuxna.

LEKA Barnens Förskola AB

Organisationen

LEKA Barnens Förskola AB startades i mars 2007 och ägs och drivs idag av Elisabeth Hellentin och Frida Winthersén sedan oktober 2014. Elisabeth är verksam förskollärare i arbetslaget och Frida leder arbetslaget som rektor vid sidan av sina studier till förskollärare.

Därmed ges båda möjlighet till att få en tydlig helhet av utbildningen. Sandberg och Targama (2013) belyser vikten av att ledaren har insyn och förståelse för organisationens alla delar.

Styrelsen:

- ❖ Elisabeth Hellentin - VD och ledamot
- ❖ Frida Winthersén - Styrelseordförande och ledamot
- ❖ Richard Lindberg - suppleant
- ❖ Liselotte W. Ahlberg - suppleant

Läge

Förskolan är belägen på landsbygden i byn Sättra, 5 km från Riala i Norrtälje kommun. Vi hyr våra lokaler av Sättras Byhusförening. Sättra är ett gammalt fritidshusområde där fler och fler bostäder blir permanenta varje år. Vi har skogen runt omkring oss och gångavstånd till både sjö, pool och minigolfbana. I närområdet finns bondgårdar med får, kor och stall.

Utbildningen har ingen tillgång till lokaltrafik.

Personalens utbildning och kompetens

Arbetslaget består av 4 personer. 1 förskollärare, 2 barnskötare (varav en utbildar sig till förskollärare och examineras 2022) och 1 olikbildad pedagog, med kompetens inom specialpedagogik som examineras som barnskötare 2020. Vår olikbildade pedagog är också ansvarig för köket. 1 pedagog är tjänstledig för studier deltid under läsåret 2020/2021.

LEKA gjorde en satsning 2015 på personalens kompetens. Delägaren Elisabeth Hellentin har avslutat förskolläraryrket vid Karlstads Universitet under sommaren 2018 och har mottagit sin lärarlegitimation. Delägaren och barnskötaren Frida Winthersén har avslutat tredje året på Rektorsprogrammet vid Uppsala Universitet och tagit emot examensbevis och rektorsnålen. Frida läser nu vidare på förskolläraryrket vid Karlstad Universitet.

Utöver det har LEKA under 2018 låtit sin ena förskollärare läsa 7,5 hp Naturvetenskap och Teknik i förskolan vid Uppsala universitet, som delgav förskolan sina erfarenheter innan pensionen 2019.

Utbildningen har också stort fokus på det kollegiala lärandet. Langelotz (2017) citerar Skolverket.

”Det som kallas kollegialt lärande är en sammanfattande term som används för olika former av kompetensutveckling där kollegor genom strukturerat samarbete lär av varandra. Det bygger på att en grupp kollegor har uppgifter att lösa, diskutera och reflektera över med stöd av en handledare.”

(Langelotz, 2017, s. 57)

LEKA har 2016–2017 deltagit i kommunens satsning kring normkreativitet och mångkultur i projektet *Tusen färger*. Där delar av arbetslaget deltog i referensgrupper, nätverk och föreläsningar. Syftet var att vidareutveckla och synliggöra arbetet med normer och värden. Salmson och Ivarsson (2015) beskriver normkritik som ett sätt att synliggöra normer samt normkreativitet som det som utmanar dem.

Under 2018–2019 har förskolan också arbetat med SPSM:s stödmaterial för förskolan och hela arbetslaget har tittat på föreläsningfilmer, haft reflekterande samtal, deltagit i handledningsträffar och fört reflektioner kring den egna praktiken. Stödmaterialen lyfte bland annat; anknytning och trygga relationer, lek och kommunikation. Handledningstillfällen använder gruppen som resurs där deltagarna också ges möjlighet till att inta andras perspektiv en process som går hand i hand med Vygotskijs tankar kring att språk och lärande hör ihop. Lärande är inte en tyst process (Cederberg-Scheike, 2016).

Våren 2019 deltog hela arbetslaget i kommunens SKA-projekt med fokus på implementering av Lpfö -18. Arbetslaget har utöver en uppstartsföreläsning med Ann S. Pihlgren, vid 4 tillfällen haft barnskötar- och förskollärarträffar med övriga fristående enheter i kommunen, dessa ledda av Gunilla Christersson-Vigert. LEKA avslutade detta projekt i september 2019. Det var planerat för vidare nätverk kring implementeringen, men coronapandemin medförde att LEKA drev arbetet vidare kring implementeringen i det egna arbetslaget under styrning av rektor. Under ht20 är det genom Norrtälje kommuns projekt *Förskolan i fokus* tänkt att LEKA skall delta i bokcirkel kring bland annat undervisning/digitalisering och barnkonventionen. Rektor kommer även att driva ett eget utbildningsarbete med de yngsta barnen i fokus samt delta i en egen bokcirkel kring barnkonventionen.

Mål:

- Pedagogerna ska genom sin utbildning och kompetens med respekt för individen *se, känna och höra* barnens behov och lärprocesser - genom dokumentation, reflektion och analys.

Personaltäthet

LEKA har i nuläget 12 inskrivna barn med en personaltäthet på 2,5 helårsarbetande i barngruppen varje dag. Dessa siffror är exklusive rektor och delägares administrativa tid och köksansvarig. Det ger ett snitt på 4,8 barn/helårsarbetande.

Norrtälje kommuns statistik visar på 5,8 barn/helårsarbetande och Skolverkets statistik för landet säger 5,3 barn/helårsarbetande.

Inne- och utemiljön

LEKAs lokaler delas med hela byn och behöver vara anpassningsbara utifrån vilken utbildning som använder lokalerna. Våren 2019 började samarbete mellan LEKA och Byhusföreningens styrelse kring ett neutralt rum i huset, med egen ingång. Detta rum ska kunna användas av LEKA under utbildningens öppettider och samtidigt vara tillgängligt för övriga efter LEKAs stängning, utan att påverka utbildningen övriga lokaler.

I hallen har varje barn en egen avskild hylla med plats för utekläder, skor och extrakläder. Det finns ett flertal pallar för barnen att använda så att de kan nå och få tillgång till sina egna kläder. De barn som ej kan använda pallarna har lådor under hyllan. Det ingår i förskolans arbete att ge barnen möjlighet att ta ansvar (Skolverket, 2018). I hallen sitter också det allmänna bildstödet uppe med schema för dagen, information om lunch och stöd på påklädning inklusive TAKK och modersmålsstöd. Bildstöd i barns vardag hjälper till att göra världen begriplig för dem (Hejlskov Elvén och Sjölund, 2018).

Förskolan består av två rum. Ett stort och ett mindre. Det stora rummet delas upp av möbler och vi skapar därmed olika lärmiljöer och hemvister utifrån vår pedagogik kring olika lärsätt. Det finns en miljö för varje kognitiv styrka som Gardner (2006) beskriver. Vi äter gemensamt i det stora rummet. Det mindre rummet är nu ett samarbete med LEKAs hyresvärd. En möjlighet för att gå undan och var lite ensam, samt att de äldre barnen får en plats där de kan bygga och skapa på en annan nivå. Rummet är tillgängligt för alla under delar av dagen.

Tanken är att alla LEKAs lärmiljöer ska ha utrymmet för att förändras med det tema som avdelningen arbetar med tillsammans med barnen. Det ska vara synligt vad vi arbetar med, precis som det är synligt hur våra lärmiljöer möter allas olika lärsätt. Edlund (2019) menar att ett pågående projekt/tema bör synas i miljöerna både ute och inne.

Utbildningen har behov av förvaringslösningar. Utbildningen arbetar utifrån att det mesta material skall vara tillgängligt för alla och kräver därmed stort engagemang och aktivt deltagande av pedagogerna Källhage och Malm (2018) belyser att pedagoger behöver ha en medvetenhet även kring lärmiljöerna och att de är en del av undervisningen. Hur ska vi förhålla oss och vad är vårt ansvar utifrån uppdraget. Vi arbetar med låga bord och "rum i rummen". Barnens material är placerat i deras höjd och vi använder oss av rullvagnar så att barnen själva kan rulla fram önskat material till bordet. De övre hyllorna är först och främst tänkta till pedagogernas material. Vi använder gardiner för att dra för och skapa lugn. Innemiljön är neutral och föränderlig och materialet som står framme byts ut kontinuerligt.

Mål:

- Innemiljön ska vara aktivitetsskapande, tillgänglig, tillåtande och samtidigt lugn.

LEKA använder utemiljön som vårt extra lär-rum och profilerar oss med mycket uteutbildning. Vi tar, så länge vädret tillåter det, emot barnen ute på morgonen och skapar genom uppfinningsrikedom "rum" på gården.

Mål:

- Så mycket av utbildningen som är möjligt ska förläggas utomhus, så länge barnen finner glädje i det.

Ansvar och underhållet för gården ligger på Sättras Byhusförening i samarbete med LEKA och LEKA skapar möjligheter för pedagogiska miljöer i samarbete med dem.

På den inhängande gården finns tillgång till sandlåda, lekhus av olika slag, gräsytor, en konstruktionsyta med naturmaterial, gungleksaker och en träbåt. Arbetslaget gjorde 2015 en satsning med en mer inbjudande och stimulerande utemiljö och satte upp bollar för matematiklekar, rör för upptäckande lekar, staffli för skapande lekar och skapade rumsavskiljare för att ge barnen tillgång till att få lugnare vrår. På verandan finns bord för att sitta under tak vid regn, samt ett avskilt skrivbord för att ge individer möjlighet att sitta i fred.

En ny satsning kommer att göras hösten 2020, då vi förlagt än mer av utbildningen ute pga riktlinjerna från FHM med anledning av coronapandemin.

Borden på gården är i största mån anpassade för barnens storlek för att öka tillgängligheten och valfriheten för även de minsta barnen att göra egna val. (Eidevald & Engdahl, 2018; Engdahl & Ärlemalm-Hagsér, 2015).

Under uteutbildningen lyfter LEKA ut rullvagnar med olika material för att barnen ska få tillgång och valfrihet att skapa lekar utifrån sitt intresse. Dessa rullvagnar är placerade nära barnens bord och kan flyttas vid behov.

Mål:

- Utemiljön skall ge möjlighet till liknande aktiviteter som innemiljön samtidigt som valfriheten och glädjen i rörelselekar uppmuntras.

Närheten till skogen och närområdet är något som utbildningen använder sig av mycket. Pedagogerna delar gruppen och går iväg med några/alla barn för att ge barnen möjlighet att använda och upptäcka oplanerade lärmiljöer (Skolverket, 2018).

Förskolan använder sig av aktivitetslådor ute och inne. Lådor skapade utifrån barnens intresse, fyllda med material att skapa, leka eller forska kring. Aktivitetslådorna har bestämda regler och måste hanteras med varsamhet. Ett tillfälle för barnen att träna på samspel och ansvar. I förskolans uppdrag ingår det att förskolan tillsammans med hemmen ska främja barnens möjlighet att bli ansvarstagande människor (Skolverket, 2018).

Sammansättning och antal barn i grupperna

Vi vill ge alla barn hos oss en trygg och stimulerande utbildning och arbetar därför med barnen uppdelade i mindre grupper, baserade på det individuella barnets kompetens, ålder och behov. Under läsåret 20/21 har LEKA ett mindre antal barn och kommer att arbeta mycket integrerat mellan åldrarna.

- Blåbär (8 barn)
- Lingon (4 barn)

Alla grupper har en ansvarspedagog varav en av dem är förskollärare. Förskollärare och barnskötare har gemensam planering och lägger upp det pedagogiska programmet i samråd utifrån SKA-projektet som LEKA deltog i våren 2019. Barnen ges möjlighet att vandra mellan grupperna för att få påverka sin situation utifrån dagsbehovet och aktivitet (Källhage och Malm, 2018).

Mål:

- Varje ansvarspedagog planerar för och reflekterar kring sin barngrupp, veckovis. Arbetet i gruppen dokumenteras löpande till vårdnadshavarna.

Grundat på dokumentationen från tidigare år och aktuell forskning ser vi att omstruktureringen i grupperna med större valfrihet har gett resultat för den enskilda individen och hela gruppen. Det skapar utrymme för barnen att få utforska det som är meningsfullt för dem (Arnér, 2009). Detta är något LEKA vill eftersträva ännu mer.

I takt med att grupperna förändras och barnen växer kommer LEKA att använda barnkonsekvensanalyser ännu mer medvetet.

Mål:

- Barnkonsekvensanalyser ska användas ännu mer i dokumentationen.

Kost

LEKA har sedan augusti 2016 anställt en köksansvarig för att ta hand om meny, livsmedelsinköp och matlagning. En omorganisation gjordes inför hösten 2019, för att anpassa och använda resurserna i organisationen utifrån barngruppens bästa. Köket får utbildning i näringslära, HACCP och GHP. Under läsåret 20/21 kommer LEKA att ha en köksansvarig som även arbetar ute i barngrupp.

Alla måltider (frukost, lunch och mellanmål) hos LEKA lagas på plats och barnen får möjlighet att uppleva sin stundande måltid med alla sinnen. Sepp, Höijer och Wedin (2016) lyfter vikten av en medvetenhet kring barns sinnesupplevelser för att locka till att uppleva nya smakpreferenser. Vi använder oss av hel- och halvfabrikat och socker i minsta möjliga mån. LEKA anpassar kosten till alla barnens behov och eventuella intoleranser/allergier och följer Livsmedelsverkets råd för förskolan. Barnens måltider i förskolan ska vara; god, integrerad, trivsamt, hållbar, näringsriktig och säker (Livsmedelsverket, 2016).

Måltiderna är ett tillfälle för umgänge och barnen får använda alla sina sinnen. Vuxna behöver ha ett medvetet förhållningssätt kring måltiden, då de påverkar barnens upplevelse av maten (Sepp, Höijer och Wedin, 2016). De ska känna en trygghet vid matbordet och det ska vara en lustfylld stund för alla åldrar. LEKA ska lägga grunden för en hälsosam och positiv inställning till mat. Hos LEKA äter pedagogerna tillsammans med barnen och är förebilder vid bordet.

LEKAs pedagoger lägger stor vikt vid samspel och *samtal* vid måltider. En trivsamt måltid skapar goda förutsättningar för barnen att utveckla sitt samspel (Livsmedelsverket, 2016).

LEKA och läsåret 2020/2021

Årshjul

Vi planerar för ett så normalt läsår som möjligt och kommer att anpassa våra inplanerade aktiviteter utifrån rådande läge i samhället och de riktlinjer som kommer från Folkhälsomyndigheten (FHM) angående coronapandemin. De markerade aktiviteterna kan komma att anpassas.

Normer och Värden

LEKA har stor fokus på respektfullt bemötande och integritet och förankrar dagligen vår plan mot kränkande behandling i utbildningen med barnen och belyser att vi alla är lika olika. Förskolans uppdrag vilar på solidaritet och allas lika värde (Skolverket, 2018).

Barnen ges möjlighet att upptäcka, reflektera över och ta ställning till olika livsfrågor tillsammans med pedagogerna i LEKtionerna och den pedagogiska leken. Emilson (2016) problematiserar hur olika värden möts i förskolan och spänningsfältet som kan uppstå mellan offentliga värden och personliga behov. Med hjälp av litteratur får barnen möjlighet att fundera djupare kring vår värdegrund. Salmson och Ivarsson (2015) menar att lässtunden är ett tillfälle att vidga normerna och att arbeta normkreativt samtidigt som Edwards (2009) lyfter att böcker ger barn möjlighet att utveckla självkänsla och empati. LEKA fortsätter att implementera en *Trygghetsvandring* med barngruppen för att kartlägga hur barnen upplever förskolans miljö. Vi utvecklar vår *Gåtur* från våren 2019. Hellman (2013) menar att gåturer är ett sätt att närma sig barnens egna erfarenheter. Syftet är att barnen ska ges möjlighet att berätta om sina upplevelser av miljöerna.

Mål:

- LEKA utför en trygghetsvandring med den äldre barngruppen för att upptäcka brister i miljön.

LEKA kommer fortsatt under läsåret 2020/2021 att jobba med *normmedvetenhet* ur ett *normkritiskt perspektiv* och ta fram nya *normkreativa* sidor av utbildningen där arbetslaget lyfter fram nya perspektiv och andra familjekonstellationer, kulturer bland annat genom litteratur och material. Arbetslaget kommer också att få chans att granska sig själva i sitt genusarbete genom filmade observationer. Eidevald (2017) betonar att filmade sekvenser kan ge en bild av vad som sker som inte blir synlig via annan dokumentation, samtidigt som han lyfter att en film inte alls står för hela sanningen i ett händelseförlopp.

Mål:

- Pedagogerna ska arbeta utifrån LEKAs värdegrund baserat på verksamhetens uppdrag i sin helhet.
- Pedagogerna ska genom sin utbildning och kompetens med respekt för individen *se, känna och höra* barnens behov och lärprocesser - genom dokumentation, reflektion och analys.
- Arbetslaget ska arbeta med ett normkritiskt perspektiv under sina dagliga reflektioner.

- Arbetslaget ska höja tryggheten i att lyfta svåra frågor med varandra – fokus på agerande och inte person.
- LEKA ska genom litteratur och IKT öka normkreativiteten i verksamheten för att skapa ett öppet klimat i barngruppen.
- Alla barn på förskolan ska synas i värdegrundsarbetet.
- Pedagogerna ska fånga upp situationer som uppstår i barngruppen och koppla det till EQ-arbetet och visa på detta genom taggar och begrepp i Tyra.
- Pedagogerna ska specificera måluppfyllelsen genom att använda matriser.
- Pedagogerna ska delge vårdnadshavarna information om värdegrundsarbetet löpande i dokumentation och samtal, med begrepp som skapar förståelse.
- Arbetslaget använder filmade observationer regelbundet för att granska sina möten med barnen och öka sin egen normmedvetenhet.
- Trygghetsrund och skyddsrund skall genomföras ht20.

Omsorg, Utveckling och Lärande

Vi lär genom leken (Eidevald & Engdahl, 2018; Jensen, 2013; Skolverket, 2018). Hos LEKA väger omsorg, omvårdnad, fostran och lärande lika tungt. Vi lägger grunden för barnens lärande framtid och uppmuntrar nyfikenhet med ett scaffoldinginriktat förhållningssätt (Pihlgren, 2017b; Säljö, 2011).

Vi kan genom vår pedagogik tillgodose barnens individuella lärsätt och locka till lusten att lära. Genom att tala till barnens olika kognitiva styrkor ger vi dem en möjlighet att stärka dem och att använda sina styrkor för att utmana sig (Gardner, 2006). Pihlgren (2017b) menar att de olika intelligenserna är en av anledningarna till att förskolan ska erbjuda barnen många erfarenheter med en multimodalitet.

Mål:

- Omsorgsuppdraget skall fungera trots FHMs rekommendationer om fysisk distans.
- Fler av barnens personliga inlägg i Tyra ska ha koppling till det tematiska arbetet och den individuella utvecklingen.

- Även de mindre akuta behoven av stöd ska ges utrymme i arbetslagets diskussioner och agerande.
- Lärmiljöerna ska spegla det tematiska arbetet, ute och inne.
- LEKAs FÖPP ska specificera förmågor och förståelse som barngruppen ska ges möjlighet att erfar redan i planeringsstadiet.
- Undervisningen ska förankras teoretiskt.

SPRÅKKlok

I de många samtalen under dagen; i leken, samlingen, LEKtionerna och genom att uppleva litteratur med multimodala redskap får barnet möjlighet att utveckla sin lingvistiska förmåga och sin litteracitet. Vi erbjuder barnen flera språk; svenska, engelska, modersmålsstöd och TAKK.

- Samtal, frågor/svar, återberättande och reflektioner
- Sagor och sånger
- Begreppsbildning
- Ordbilder
- TAKK
- Rim och ramsor
- Rollekar

Mål:

- Läsåret 2020/2021 ska LEKA få en kontinuitet med arbetet kring modersmål och barnens olika kulturer där även vårdnadshavarna ska ges möjlighet till delaktighet. Modersmålsstöden ska vara en naturlig del av utbildningen.
- LEKA kartlägger barnens språk och börjar utveckla modersmålsstödet vidare med stöd av ”verktygslådan” från Tusen färger.

- LEKA utvecklar bildstödet.
- LEKA bjuder in vårdnadshavarna i modersmålsarbetet.
- Rutiner för barnreflektion utvecklas vidare.

MATTEklok

Barnen får genom färg, form, siffror och sammanhang utveckla sin logisk/matematiska, natur/existentiella, intrapersonella, spatiala, lingvistiska och kroppslig/kinestetiska förmåga.

- Sorteringslek
- Begrepp
- Former
- Händelseförlopp
- Struktur
- Rutiner

Mål:

- LEKA anpassar utbildningen med respekt för de olika individernas behov av rutin och struktur. Vi använder bildschema till hela barngruppen.
- Arbetslaget ser lärprocesserna i dagens alla delar.
- Läsåret 2020/2021 ska ha fortsatt fokus på IKT och ge alla barn möjlighet till delaktighet i arbetet med digitala hjälpmedel där lärplattor ska laddas kontinuerligt och ligga framme för att öka tillgängligheten.

KROPPSklok

I samspelet med naturen, andra människor och att få lära känna sig själv, utvecklas barnets sociala förmågor. I sin grovmotoriska utveckling får barnen med sina sinnen känna på de olika grundrörelserna. Genom grov- och finmotoriska rörelser och taktila upplevelser får barnet möjlighet att utveckla sin kroppslig/kinestetiska, intrapersonella, interpersonella, natur/existentiella, spatiala och musikaliska förmåga.

- Kroppen - hur fungerar jag

- Jag/Du - socialt samspel
- Olika yrkesrollers praktik
- Grundrörelserna
- Finmotorik; klippa, rita, knäppa, skära

Mål:

- Arbetslaget ska delta aktivt och vara goda förebilder i barnens kroppsliga aktiviteter.

BILDklok

Genom att erbjuda barnen möjlighet till olika material och locka till nyfikenhet genom att få kladda, klippa, bygga och känna på olika material med alla sina sinnen stöttar vi barnet att utveckla sin spatiala, kroppsliga/kinestetiska, intrapersonella och logisk/matematiska förmåga.

- Lera
- Färg
- Trä och hantverk
- Duplo/lego
- Pennor
- Böcker
- Sångkort

Mål:

- Skapandematerial ska finnas tillgängligt för barnen ute och inne under hela utbildningen.

NATURklok

Genom utflykter till skogen och promenader i närmiljön utvecklar barnen sina naturvetenskapliga kunskaper och existentiella förmågor. De ges möjlighet att lära sig vikten av att värna om miljön och naturlivet. Förskolan ska verka för en hållbar utveckling, ekonomisk, social och miljömässig (Skolverket, 2018).

- Planering
- Skogsdagarna med matsäck
- Hitta Vilse
- Lär känna sin närmiljö
- Naturvetenskap
- Återvinning och återbruk
- Äta ekologiskt

Mål:

- Vi ska källsortera tillsammans med barnen.
- Utbildningen har i största möjliga mån ekologiska produkter och giftfria leksaker och barnen får vara en del av matlagningen och få möjlighet till påverkan.
- Förskolläraren leder arbetslaget i utveckling med naturvetenskap och teknik i undervisningen.

MUSIKKlok

Barnen får möjlighet att utveckla sin musikaliska, interpersonella, lingvistiska, kroppsliga/kinestetiska och logisk/matematiska förmåga genom olika musik-/rytmkupplevelser.

- Sång
- Dans
- Rytmi
- Musikarter
- Instrument
- Drama

Mål:

- Det musikaliska materialet skall vara tillgängligt för alla barn.
- LEKA ger barngruppen möjlighet att delta i sång, dagligen.

MÄNNISKOKlok

Barnen utvecklar sin interpersonella förmåga i samarbete med andra. I större och mindre grupper tränar barnen på respekt, bemötande och empati. Barnen lär av varandra och får ta del av olika kulturer, traditioner och familjekonstellationer. Pedagogerna inger trygghet och en famn att krypa upp i (Hellman, 2013; Emilsson, 2016; Salmson & Ivarsson, 2015; Skolverket, 2018).

- Delaktighet
- Rollekar
- Spel
- Matsituationen
- Samling
- LEKtioner
- Pedagogiska leken

Mål:

- Förskolan ska lägga fortsatt fokus på värdegrunden under läsåret
- 2019/2020, exempelvis med litteratur och dialog.

JAGklok

Barnen ges möjlighet att styra sin vardag i förskolan. De får reflektera kring sina egna val och utvecklar sin egen identitet och kultur i ett accepterande klimat. Genom att utforska sina gränser, utmana sig själv och se sitt egna samspel med andra får barnet möjlighet att stärka sin intrapersonella, interpersonella, lingvistiska och kroppslig/kinestetiska förmåga

- Modersmål
- Könsidentitet
- Integritet

- Inflytande

- Självkännedom och självkänsla

Mål:

- Barnens ska bemötas med respekt och empati för deras individuella val, där pedagogerna använder ett medvetet språkbruk och pratar *med* barnen.
- Nya rutiner och underlag kring planering upprättas för att skapa undervisning och möjlighet till utvärdering veckovis, utifrån det SKA-projekt som LEKA deltagit i.
- Dokumentationen i blogg ska fortsätta att ha korrekta taggar och tydlig information om syfte och varje grupp ska få ett inlägg i Tyra varje vecka, med koppling till LEktion och lpfö18.
- LEKA kartlägger barnens språk och utvecklar modersmålsstödet vidare med stöd av ”verktygslådan” från Tusen färger.
- Rutiner för barnreflektion upprättas.
- Arbetslaget lägger veckovis upp ett kortare inlägg i händelser (Tyra) kring vad som hänt under veckan.

Arbetslaget kommer under läsåret att arbeta med tankekartor i sina planeringar och återkopplingar.

Barns Delaktighet och Inflytande

LEKA Barnens Förskola - med betoning på BARNENS förskola. Barns rätt till inflytande är i första hand en fråga om demokrati (Arnér,2009; Eidevald och Engdahl, 2018). Hos oss får barnen möjlighet att styra sin egen dag. Pedagogerna arbetar medvetet med att se och känna efter vad barnen har för intresse och planerar sin utbildning efter barngruppen.

Mål:

- Alla barn ska ha rätt till en likvärdig möjlighet till inflytande oavsett språk.

- Arbetslaget ska sträva efter en kultur i barngruppen som lockar till delaktighet och inflytande.
- Arbetslaget ska synliggöra barnens möjlighet till inflytande
- Förskolläraren vidareutvecklar rutinerna kring barnreflektionerna.
- LEKA använder bildstöd genom utbildningen i form av pratkartor och bildstödsknippen.
- Arbetslaget ska fråga barnen ”Vad har ni lärt er idag”?

Förskola och Hem

LEKA ska vara ett komplement till hemmen och en trygghet för familjerna. Vi tar hand om vårdnadshavarnas guldklimpar och vikten av ett förtroendefullt samarbete är a och o. Pihlgren (2017a) menar att det är utbildningens skyldighet att skapa tillit i mötet med föräldrar.

För att stärka relationen bjuder LEKA in vårdnadshavare och familjer på regelbundna tillställningar, ofta kopplade till traditioner. Vi samverkar kring vår miljö och erbjuder föräldramöten med information och möjlighet till nätverkande och förståelse för uppdraget. Sandberg och Targama (2013) förklarar det som att när människan förstår något skapas en relation till det och vi ser det som viktigare. Utan förståelse är det lättare att förkasta information som ges till oss. Vårdnadshavarna är de viktigaste samarbetsrelationerna för förskolan och det enskilda barnet (Niss och Söderström, 2015). Under läsåret 20/21 kommer LEKA att anpassa sina samverkanstillfällen pga. den rådande coronapandemin och vi kommer att utveckla vår samverkan så att alla vårdnadshavare ges möjlighet till insyn och delaktighet kring barnens dagar på ett säkert sätt utifrån FHMs riktlinjer och rekommendationer (Folkhälsomyndigheten, 2020).

Genom Tyra-appen får vårdnadshavarna en tydlig inblick i utbildningen och sitt barns utveckling och intressen.

Varje förälder ska, när barnet slutar hos oss, ha haft möjligheten att:

- få känna på samarbete och viss stöttning tillsammans med pedagogerna
- få utveckla sitt föräldraskap med andra föräldrar
- få känna trygghet att ställa frågor
- få samarbeta till trevlig samvaro

- ...samarbeta till trevliga minnen tillsammans med oss alla!

Mål:

- Pedagogerna ska få till fungerande rutiner så att alla behandlas likvärdigt i bemötande.
- Utbildningen ska tydliggöra vikten av ett förtroendefullt samarbete för att fler vårdnadshavare ska visa intresse och engagemang för utbildningen.
- Pedagogerna ska planera inför och utföra utvecklingssamtal efter LEKAs policy med utvecklingssamtal, 1 timme, på hösten (oktober) och uppföljningssamtal, 30 min, på våren (april). Ansvarspedagog ansvarar för "sina" barn.
- Pedagogerna ska alltid ta vårdnadshavarnas önskemål och åsikter på allvar.
- Vårdnadshavarna ska känna att de kan komma till någon i arbetslaget om de har funderingar eller problem.
- Pedagogerna gör *kopplingar till läroplanen* i de dagliga samtalen med vårdnadshavarna för att visa på förskolans arbete och uppdrag.
- Pedagogerna ska bjuda in vårdnadshavarna mer i de dagliga mötena, så att utbildningen får en klar bild av vad barnet intresserar sig för hemma.
- Förskolan ger vårdnadshavarna möjlighet att ge återkoppling till barnens intressen genom Tyras kommentarsfunktion.
- Vårdnadshavarna ska ges möjlighet att ta del av och ge information på olika sätt.
- Pedagogerna ska interagera med vårdnadshavare vid samverkanstillfällena.

Övergång och Samverkan

LEKA strävar efter ett förtroendefullt samarbete med förskoleklassen och fritidshemmet och det här läsåret kommer rektor att behöva kliva in och möta skolans ledning för att ge arbetslaget förutsättningar för ett bra samarbete mellan enheterna. Rektor ansvarar för att samarbetsformer fungerar i övergångarna (Skolverket, 2018).

LEKA använder sig av Skolverkets material för överlämningar och utför överlämningssamtal tillsammans med barn och vårdnadshavare.

Mål:

- Alla barn som lämnar LEKA ska känna en trygghet in i nästa utbildning.
- Förskolan ska ha ett långsiktigt arbete med alla överlämningar.
- Förskolan ska ha ett samarbete med mottagande enhet.
- Ansvariga pedagoger använder Skolverkets övergångsblanketter vid överlämningssamtalen.
- Förskolan fortsätter med kalendarium och informationsmöte för skolbarnen och deras familjer.
- Förskolan inkluderar fritidshemmet i sitt övergångsarbete.

Uppföljning, Utvärdering och Utveckling

LEKA har sedan omorganisationen 2014 arbetat fram ett nytt sätt att arbeta med systematiskt kvalitetsarbete, som enligt resultaten ser ut att fungera väl, med behov av vissa förändringar. LEKA har under den nya ledningen 2014 genomgått en stor förändringsprocess. Ahrenfelt (2013) beskriver *förändring av andra ordningen* som en förändring som påverkar hela systemet inifrån och ut. Något som kan beskriva den förändringsprocess LEKA genomgått sedan 2014 med ny organisation, ny utbildning och stort fokus på uppdraget i sin helhet samt utvecklingsarbete.

Huvudmannen, rektor, utbildningen, barn och vårdnadshavare har alla årshjul som dokumenteras, analyseras och utvärderas.

LEKA strävar efter att vara en lärande organisation. Fowelin (2012) beskriver begreppet som en verksamhet som ser sig själva som svaret på utveckling och grundar sin motivation på sin

egen utveckling han utgår från Larssons avhandling *Förändringens villkor*. Scherp och Scherp (2016) beskriver en *utvecklingsorganisation* som en organisation som utgår från medarbetarna som huvudaktörer i det systematiska kvalitetsarbetet.

Utbildningens planeras under två dagar i uppstarten av höstterminen. Läsåret 2020/2021 kommer en av dessa dagar förläggas i oktober för deltagande i Norrtälje kommuns satsning *Förskolan i fokus*.

Höstterminen följs upp och detaljplanering för vårterminen sker under en planeringsdag i januari. Sedan utvärderas hela läsåret under en utvärderingsdag i slutet på maj/början på juni. Då går arbetslaget tillsammans igenom årets resultat med fokus på vårdnadshavarnas enkäter och arbetslagets egna skattningar och reflektioner.

Pedagogerna planerar och reflekterar för sin ansvarsgrupp 1 gång/vecka och utgår då ifrån de enskilda barnens behov och intressen. 60 min

Arbetslaget reflekterar dagligen i utbildningens reflektionsbok med fokus på analytiska processer. Bjørndal (2005) beskriver användandet av loggbok som ett sätt att tala till sig själv. Reflektionsboken har varit LEKAs sätt att belysa olika perspektiv. Håkansson (2013) menar att analysen kan utvinna kunskap ur innehållet och skapar en begriplighet kring helheten. Dessa reflektioner sammanställs 1 gång/månad under APT 60 min, med FÖPP i fokus, där ordförandeposten rullar mellan arbetslaget för att stärka teamet. Wheelan (2013) menar att genom att träna på att hålla ordet stärks relationerna i arbetslaget.

Arbetslaget filmar sin egen praktik för att kartlägga sin burksteori och utbildningens olika undervisningsmiljöer. Filmade observationer skapar möjligheter att se på samma händelse kring olika perspektiv (Eidevald, 2016; Pihlgren, 2017b). LEKA kommer läsåret 2020/2021 utföra *lesson studys* för att öka det kollegiala lärandet och se varandras praktik (Riddersporre, 2018).

På APT en gång/månad tar arbetslaget bland annat upp aktuell forskning, enskilda händelser, eventuella tillbud och detaljplanering för kommande månad. Under APT läggs stort fokus på det kollegiala lärandet. Höstterminen kommer LEKA bland annat genomföra bokcirklar utifrån arbetslagets önskemål i satsningen *Förskolan i fokus*. Timperley (2013) menar att när det kollegiala lärandet kommer från arbetslaget själva ökar meningsfullheten.

Vårdnadshavarna bjuds in till föräldramöte 1 gång/termin. Utvecklingssamtal för barnen sker två ggr/läsår; på våren (60 minuter) och detta följs sedan upp på hösten (30 min). Dessa kommer under läsåret 20/21 att anpassas utifrån FHM riktlinjer.

Förskolan använder sig av den digitala plattformen Tyra-appen, där stor del av den pedagogiska dokumentationen görs, som sedan ligger till grund för mycket av det systematiska kvalitetsarbetet.

Hela arbetet sammanställs och analyseras av rektor i en rapport i juni.

Mål:

- LEKA skall vara en lärande organisation.
- Det ska finnas en röd tråd mellan FÖPP och APT.
- Arbetslaget använder perspektivväxling i sina reflektioner.
- Kollegialt lärande i fokus på APT.
- Arbetslaget använder filmade observationer för att granska sin egen praktik.
- Arbetslaget provar *lesson study*.
- Pedagogerna ska dokumentera barnens utvecklingssamtal tillsammans med vårdnadshavarna så att dessa kan följas upp.
- Rektor ska ge arbetslaget förutsättningar för att gå djupare i sina analyser i reflektionerna.
- Arbetslaget använder filmade observationer för att granska sin egen praktik.
- Planeringar ska utgå från målstyrda processer.

Förskollärarens Ansvar i Undervisningen

Förskolläraren har ett särskilt ansvar för undervisningen i förskolan (Skolverket, 2018). Det innebär dock inte att alla i arbetslaget kan ha ett undervisande förhållningssätt med ett syfte och en medvetenhet kring arbetet (Källhage och Malm, 2018). På LEKA planerar hela arbetslaget utifrån sina egna förutsättningar och kunskap och kompetens. Planeringen för

undervisning sker i samråd och under ledning av förskollärare med fokus på målstyrda processer och LEKAs pedagogik utifrån där barngruppen är ”här och nu”.

Hela arbetslaget utgår från ”Sagan om LEKA” i utbildningen.

Mål:

- Förskolläraren ska ges större möjlighet till att driva det kollegiala lärandet framåt.
- Förskolläraren ska ges mer stöd i sitt arbete i arbetslaget av rektor.
- Förskollärare och rektor ska ha SKA-tid en gång i månaden, i samband med APT.
- Förskollärare leder delar av det kollegiala lärandet under APT.

Rektor för förskolan har ordet

Som pedagogisk ledare och chef för arbetande pedagoger hos LEKA har jag det övergripande ansvaret för att utbildningen bedrivs i enighet med de nationella målen och uppdraget i sin helhet. Jag ansvarar för att LEKA håller hög kvalitet.

Jag ansvarar för det systematiska kvalitetsarbetet och dess upplägg, så att LEKA ständigt är i en process som planeras, följs upp, utvärderas och utvecklas för ökad måluppfyllelse. Jag inkluderar också LEKAs arbete med jämställdhet i det systematiska kvalitetsarbetet.

Det är mitt ansvar att se till att förskolans aktiva arbete mot diskriminering och kränkande behandling dokumenteras fortlöpande. Jag sätter upp LEKAs handlingsprogram för att motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling bland barn och anställda och se till att personalen får den kompetensutveckling de behöver.

Tillsammans med pedagoger och barn bjuder jag in vårdnadshavarna som en del i kvalitetsarbetet, bland annat genom föräldramöten, samverkanskvällar och Tyra-appen och ansvarar för att alla vårdnadshavare och barn får en god introduktion till vår utbildning.

Jag ger våra förskollärare förutsättningar för att driva utbildningen framåt med undervisning och kollegialt lärande.

Jag ser till att förskolans arbetsformer utvecklas så att barnens aktiva inflytande gynnas och lärmiljöerna utformas tillgängliga för alla barn, med material - digitalt som analogt - för utveckling och lärande.

Utbildningen skall utformas så att alla barn får det stöd och utmaningar de har behov av just nu. Jag behöver därför vara väl insatt i varje individ.

Det är mitt ansvar att fördela resurserna så att alla barn får det som de har rätt till i vår utbildning.

Vårdnadshavarnas rätt till information om utbildningen och våra styrdokument samt formerna för samarbetet mellan förskolan och hemmen ska jag se till utvecklas med barnets bästa i fokus.

Jag ska skapa broar mellan vår utbildning och skolan så att vi tillsammans kan ge barnen en bra grund för det fortsatta lärandet.

Jag ska vara LEKA Barnens Förskola - en god förebild för alla i utbildningen.

Frida Winthersén

Fokusområden 2020/2021

Utifrån LEKAs resultat på utvärderingsdagen 2019 och sammanställningen av förskolechefens rapport om det systematiska kvalitetsarbetet har dessa utvecklingsområden tagits fram för extra fokus läsåret 2020/2021.

- Systematiskt kvalitetsarbete
 - Förskolans pedagogiska planering och utvärdering
- Språkutvecklande arbetssätt
 - Bildstöd, modersmålsstöd

Utöver dessa fokusområden fortsätter utbildningen att arbeta vidare med uppdraget i sin helhet och implementeringen av Lpfö 2018.

Detta skall vara klart inför utvärderingsdagen 2021, då denna utbildningsplan kommer att utvärderas.

Referenslista

- Ahrenfelt, B. (2013). *Förändring som tillstånd: att leda förändrings- och utvecklingsarbete i företag och organisationer*. (Uppl. 3:5) Lund: Studentlitteratur.
- Arnér, A. (2009). *Barns inflytande i förskolan: en fråga om demokrati*. (Uppl. 1:8). Lund: Studentlitteratur.
- Bjørndal, C. R. P. (2015). *Det värderande ögat: Observation, utvärdering och utveckling i undervisning och handledning*. Stockholm: Liber.
- Broberg, M., Hagström, B. & Broberg, A. (2012). *Anknytning i förskolan: vikten av trygghet för lek och lärande* (Uppl. 1:4). Stockholm: Natur & Kultur.
- Cederberg-Scheike, A. (2016). *Handledning för kollegialt lärande*. Lund: Studentlitteratur.
- Edwards, A. (2008). *Bilderbokens mångfald och möjligheter*. (Uppl. 1:3). Stockholm: Natur & Kultur.
- Eidevald, C. (2017). *Hallå, hur gör man: Systematiska analyser för utvärdering och utveckling i förskolan* (2: a uppl.). Stockholm: Liber.
- Eidevald, C. & Engdahl, I. (2018). *Utbildning och undervisning i förskolan: Omsorgsfullt och lekfullt stöd för lärande och utveckling*. Stockholm: Liber.
- Emilsson, A. (2016). En värdefull förskola. I A. Emilson & I. Moqvist-Lindberg (Red.) *Värdefull förskola: perspektiv på värdepedagogiskt arbete* (Uppl. 1:1, ss. 13–22). Lund: Studentlitteratur.
- Folkhälsomyndigheten. (2020). *Information till förskola, grundskola och gymnasier om covid-19*. Hämtad 2020-06-22, från <https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/utbrott/aktuella-utbrott/covid-19/verksamheter/information-till-skola-och-forskola-om-den-nya-sjukdomen-covid-19/>
- Fowelin, P. (2012). *Från motstånd till möjlighet: Att leda förändringsarbete i förskola och skola*. Stockholm: Lärarförbundets förlag.
- Gardner, H. (2006). *Multiple intelligences: new horizons*. (Rev. uppl.) New York: BasicBooks.
- Green, R. (2016). *Explosiva barn* (Uppl. 3:1). Lund: Studentlitteratur.

- Hammarström-Lewenhagen, B. (2018). Friedrich Fröbel (1782–1852). I B. Hammarström-Lewenhagen (Red.). *Förskolans århundrade: Pedagogiska nyckeltexter om förskolans framväxt och idéarv*. Malmö: Gleerups.
- Haugen, S. (2006). Förskola – en arena för små barns upplevelse av kompetens och glädje över livet. I G. Løkken, S. Haugen & M. Røthle (Red.), *Småbarnspedagogik – Fenomenologiska och estetiska förhållningssätt* (Uppl. 1:5, ss. 44–63). Stockholm: Liber.
- Hejlskov Elvén, B. & Sjölund, A. (2018). *Hantera, utvärdera, förändra: med låg affektivt bemötande och tydliggörande pedagogik*. Stockholm: Natur & Kultur.
- Hellman, A. (2013). *Vardagsliv på förskolan ur ett normkritiskt perspektiv*. Stockholm: Liber.
- Håkansson, J. (2013). *Systematiskt kvalitetsarbete i förskola, skola och fritidshem: Strategier och metoder*. Lund: Studentlitteratur.
- Jensen, M. (2013). *Lekteorier* (Uppl. 1:4). Lund: Studentlitteratur.
- Johansson, E. (2011). *Möten för lärande. Pedagogisk utbildning för de yngsta barnen i förskolan*. Skolverket: Fritzes.
- Källhage, S. & Malm, J. (2018). *Uppdrag Undervisning: Struktur och arbetsglädje i förskolan*. Stockholm: Gothia.
- Langelotz, L. (2017). *Kollegialt lärande i praktiken: Kompetensutveckling eller kollektiv korrigering?* Stockholm: Natur & Kultur.
- Lindqvist, G. (1997). *Små barns lek - Vuxnas gestaltning och barns meningsskapande*. Forskningsrapport 97:10, Karlstad: Högskolan i Karlstad.
- Livsmedelsverket. (2016). *Bra måltider i förskolan*. Uppsala: Livsmedelsverket.
- Løkken, G. (2006). Todd-larkroppen som subjekt. I G. Løkken, S. Haugen & M. Røthle (Red.), *Småbarnspedagogik – Fenomenologiska och estetiska förhållningssätt* (Uppl. 1:5, ss. 28–42). Stockholm: Liber.
- Niss, G. & Söderström, A.K. (2015). *Samarbete i förskolan: för barnens skull* (Uppl. 1:3). Lund: Studentlitteratur.

- O'Connor, J., Seymour, J. (1996). *Introduktion till NLP – konsten att förstå och påverka människor* (Uppl. 2:3). Lettland: Brain Books.
- Pihlgren, A. S. (2017a). Några inledande tankar. I A. S. Pihlgren (Red.). *Föräldrasamverkan: att bygga tillit* (Uppl. 1:1, ss. 13–26). Lund: Studentlitteratur.
- Pihlgren, A. S. (2017b). *Undervisning i förskolan – att skapa lärande undervisningsmiljöer*. Stockholm: Natur & Kultur.
- Riddersporre, B. & Erlandsson, M. (2018). *Pedagogiskt ledarskap i förskolan: handbok för förskolechefer*. Stockholm: Natur & kultur.
- Salmson, K. & Ivarsson, J. (2015). *Normkreativitet i förskolan: om normkritik och vägar till likabehandling*. Linköping: Olik.
- Sandberg, J. & Targama, A. (2013). *Ledning och förståelse: en förståelsebaserad syn på utveckling av människor och organisationer*. (Uppl. 2:4). Lund: Studentlitteratur.
- Scherp, H. & Scherp, G. (2016). *Kvalitetsarbete och analys: för lärande i skola och förskola*. (Uppl. 1:3). Lund: Studentlitteratur.
- Sepp, H., Höijer, K. & Wendin, K. (2016). *Barns matvanor ur ett sensoriskt och pedagogiskt perspektiv. Rapport 11*. Uppsala: Livsmedelsverket.
- Skolverket. (2016). *Barngruppers storlek i förskolan: En kartläggning av aktuell pedagogisk, utvecklingspsykologisk och socialpsykologisk forskning. Skolverkets rapport 433*. Stockholm: Skolverket.
- Skolverket. (2017). *Måluppfyllelse i förskolan*. Stockholm: Skolverket.
- Skolverket. (2018). *Läroplan för förskolan Lpfö 18*. Stockholm: Skolverket.
- Säljö, R. (2011). L. S. Vygotskij: forskare, pedagog och visionär. I A. Forssell (Red.). *Boken om pedagogerna* (Uppl. 6:1, ss. 153–178). Stockholm: Liber.
- Søbstad, F. (2006). Småbarnens humorupplevelser. I G. Løkken, S. Haugen & M. Røthle (Red.), *Småbarnspedagogik – Fenomenologiska och estetiska förhållningssätt* (Uppl. 1:5, ss. 168-185). Stockholm: Liber.
- Timperley, H. (2013). *Det professionella lärandets inneboende kraft*. Lund: Studentlitteratur.
- Wheelan, S. (2013). *Att skapa effektiva team*. Lund: Studentlitteratur.

Wilhelmson, L. & Döös, M. (2016). *Dialogkompetens för utveckling i arbetsliv och samhälle*.
(Uppl. 4:1). Lund: Studentlitteratur